

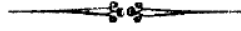
శ్రీ భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారు "లలిత" పత్రికకు 1950లో వ్రాసిన "వొడియాలు" వ్యాసం ఇక్కడ చూడవచ్చు.....

కాపీరైటు హక్కుల ఉల్లంఘన ఉద్దేశం లేదని విన్నవించుకుంటూ

భవదీయుడు

వంశి

~ వొ డి యా లు ~

—: భో గ రా జు నా రాయణ మూ ర్తి గా రు :—

ఏంవొడియాలంటా రా? గుమ్మిడి వొడి వొడియాలల్లురేదు. రెండుపుంజీలప్పడాలు యాలేనాసరే! పూరిబిండివొడియాలేనా నూన్లో దేవుకొని, విస్తల్లో దొంతరపెట్టి సరే! అసలు వొడియాలంటేనే నాకు ప్రా కొని, నావకాశంగా కూర్చుందీ అంటే—ణం. ఈవొడియాలూ ఆవొడియాలూ పుల్లాంపద్దు—అఖండంవైన పనివాడితనం అన్న విచక్షణ అల్లురేదు. అయితే నేం చూపిస్తుంది. “నీమాటో? సువ్వేంతకు లాభం! మాయావిడి కప్పడాలేకాని వా” అంటారేమో? మీదయవల్ల తీసి

పోనులెండి! కాస్తోకూస్తో నేనూ పసివాడి తనం చూపిస్తా. వెనకటికి మా రామ చంద్రరావు బావమఃత్తో పందెం వేసి రెండువందల ఆగాకర కాయలకూర తినే శాడు- జరిగిందికాబట్టి! అలా నన్ను పరీక్ష చేసే దాతయేడి? పుగులే యేకవూపున ఒకయూబై వొడియూలికి ఖర్చుచూపిస్తా.

'లడ్డూపకోడీసంవాదం' అన్నట్లు మాయింట్లో రోజూ వొడియూలప్పడాల సంవాదం జరుగుతూవుంటుంది. ఎవరేనా మహానుభావు లీ సంవాదంకూడా గ్రంథం చేస్తే బాగుండును. అలాంటివారెవరేనా వుంటే జయమాత్రం వొడియూలికిప్పించండేం! ఇప్పుడే మనవిచేసుకుంటున్నాను. తీరా అచ్చయిపోయింతరవాత చెప్పే 'టూలేట్' అంటారు! వొడియూలు పెట్టమంటానునేనూ- అప్పడాలని కూర్చుంటుంది మాయావిడ- శ్రీయంటే! శక్తిస్వగూపం బాబూ! ఎవడితరం జయించడానికి? అందుచే అపజయ మెప్పుడూ నాదీ. జయ మెప్పుడూ మాయావిడిదే! ఎలాజయిస్తూ వుండంటారా? ఇదడగవలసిన ప్రశ్నే! వినండి మనవిచేస్తాను. గొప్ప చదరంగ పెత్తు యెత్తింది. వెండిగిన్నెలో గరిటడన్నం వేసి, రెండుగరిట్లు నెయ్యివేసి విసికి-వాకప్పడంముక్క గుండచేసి కలిపి పిల్లకి పెట్టడానికి ప్రారంభించినది. క్రమంగా మా నాన్నికి అప్పడంతో భోజనం అలవాటయి

పోయింది. యేపూట అప్పడం లేకపోతే ఆపూటన్నంతిండు. పూరికే యేడుస్తూ కూర్చుంటుంది. పిల్ల యేడుస్తూవుంటే నా కన్నంసాయిం చదు. ఇంకా నాలుగురోజులి కప్పడాలయిపోతాయనగా ముందుగానే మాయావిడ, కో ఆపరేటివు బ్యాంకు నోటిసులాగ నాకు నోటిసిస్తూవుంటుంది. మినపప్పు తేనా? మాన్నా? తెచ్చి తీరాలి కాని యెవడివశం మాండాకి? అందుకే ఆడదాన్ని జయించడం కష్టంపని నామొజ్జి- జయించాడో గొప్ప ప్రయోజకుడే! వాడే గొప్ప హీరో. ఇంటగెలిచి రచ్చ గెలవాలన్న సామెత యెందుకు పుట్టిందనుకున్నారు? ఇందుకే! ఇంట అంటే పెళ్ళాము. రచ్చ అంటే రాజ్యం. పెళ్ళాన్ని గెలవగల్గినవాడు వాకరాజ్యం గెలవగలడూ అని తాత్పర్యం. అటువంటివాళ్ళ జీవితాలు యేర్చి రాయండయ్య యెవరేనా మహానుభావులు! కార్లెలురాసిన 'హీరోవర్షిప్పు' లాంటి గ్రంథం తయాతవుతుంది! కాని దేశంలో అలాంటి హీరో సెవరేనా వున్నారా యని నానందేహం. వుంటే మనవాళ్ళిడివరకే రానేసుండురు.

వొడియూలు నీకూ అప్పడాలు మీ యావిడకే అంత యిష్టంవయితే, ఆ తెచ్చిన మినపప్పుతో యివికొన్నీ యవికొన్నీ పెట్టుకొని రాజీవడండని చెప్పేపాటి పెద్ద మనుష్యులు మీ యిరుగుపొరుగుల్లో యె

వనూ లేకపోయారా యని యడగండి! పెద్దమనుషులు లేకపోలేదు. మా పొరుగునే, చిరకాలంపండి పూరిబిండివొడియాల వర్తకంలో ఆరితీరిన కోమటి కన్నమ్మవుంది. ఆవిడ పెద్దమనిషే. పెద్దమనిషి కాకుండా సలబై యేల్లెలావచ్చాయి? పాపకన్నమ్మ నాకూ మాయూనిడికీరాజీ చెయ్యాలని దళాదళాలు ప్రయత్నంచేసింది. పొరుగునే వుండేమో మావుభయలమీద కెట్టభీమానం. అందులోమానాన్ని మీద పంచప్రాణాలున్నాయి. ఏడిచినప్పుడల్లా దుకాణంమీదున్న వోపంచదార పొంగో నాలుగు సెన్గింజలో తెచ్చి యిస్తూవుంటుంది. కాని కన్నమ్మ కెంత ముద్దో కన్నమ్మంటే మానాన్ని కంత భయం. ఒళ్ళుమానాన్ని కేకను. మా వీధులోవున్న పిల్లలందరికీకూడా హడలే. కన్నమ్మ కప్పచేప్పేస్తానుంటే యెంత యేడుస్తున్న పిల్లలేనా వున్న పాశంగా కొయ్యబారిపోతారు. ఇదంతా కన్నమ్మ ఆకారవిశేషంవని కూడా చెప్పొచ్చు. కంతవిశేషంవని కూడా చెప్పొచ్చు. మాటాడి తేనె ప్తస్వరాట పలుకుతూవుంటాయి. ఆకారంలోమాత్రం రెండేరసాలు. ఏవేవంటారా? వొకటిభీభత్సరసం పూర్వసువాసియనడంచేతి తెలసంస్తారంతేక జుత్తు మహారణ్యంలాగుంటుంది. జుత్తులోనేనా యక్కడక్కడ తెలుపుచాయలున్నాయి కాని శరీరానికీమాత్రం యెళ్ళ

డా లేవు. ఆ సల్లటి మొహంమీద తెల్లగా యింత విభూదిబొట్టు పెడుతూవుంటుంది. ఇన్నింటికంటే భయంకరమైందేమిటంటే మెడకింద బాగా దబ్బకాయంతలావున్న కాయ ఈమెడికాయ బరువు దిగలాగడంచేత కాబోలెం కిందిపెదివి పళ్ళనంటిపెట్టుకుండక అరచెయ్యి దళసర్ని యెట్టగా ముందుకు వేలాడుతూ వుంటుంది. అందుచే మొహం చూచేసరికి మనకు మొదట ప్రత్యక్షంవయేవి తెల్లనిపళ్ళు పళ్ళకున్న యెట్టని కుదుళ్ళు. ఇలాంటి స్థితిలో పిల్లలు జడుసుకుంటారూ అంటే కన్నమ్మ యేంచేస్తుందో చెప్పండి పాపం. ఇహ రెండోరసంమాట విచారిద్దాం. నవరసాల్లోనూ యిదేరసంలో చేరుతుందో చలుపోకుండా వుంది. ఈ రసానికి విధి విరామం లేదనుకొండి. యెప్పుడూ చలం పూరిసట్లూగుతూవుంటుంది. ఎండాకాలంలో యేళ్లైనా యెండిపోతాయి కాని త్రికాలాల్లోనూ కన్నమ్మ నోరెండడంవంటూ లేదు. వెనుకటికి వోకవి “ఆకాశంబున నుండి శంభుని శిరంబందుండి.....” అని యేవేవో గంగాప్రవాహాన్ని వర్షించాడు. ఈ ప్రవాహాన్ని వర్షించడం యెవరితిరం! పుట్టుకెక్కడో తెలియదు. నాకు జాగ్రఫీరాదు. రెండుచాడల సందులనుండి రెండుపసదులుగా వచ్చి పచ్చి, వేలాడుతూవున్న పెదవి మధ్యకు

వచ్చేసరికి సరిగా రెండుకలనుకొని, అక్కడే వాకమహాసదిగా యేర్పడి యాపెదనిమి ధ్యనుండే యీప్రవహం ప్రవహిస్తూవుంటుంది. వుట్టప్పడుయెలాపోయినా కన్నమ్మదుకాణం మీదికూర్చున్నప్పుడు మాత్రం యీప్రవహం సాధారణంగా న్యర్థం కాదు. ఎంచేతంటూరా? పూరేసిన నిమ్మకాయచట్టి ముందేపెట్టుకూర్చోడంచేత, దమ్మిడి పుచ్చుకుంటుంది పక్కనేవున్న యడ్డాకుముక్క తీస్తుంది. చట్టిలోవున్న చిన్న కట్టతెడ్డుతో ముక్కలూ పూటావోమారు కలయకలుపుతుంది. రెండు నిమ్మకాయబద్దలు యింతపూట యాకులోవేసి యిస్తుంది దినదిన ప్రవర్ధమానం అన్నట్టు ఆ చట్టిలోవున్న పూటకు మరి తరుగుండదు. ఆనిమ్మకాయచట్టి అర్జునుడు తాలూకు అక్షయపూణీరంనంటిది. నాకుగాని మా యావిడకుకాని కాస్త వొంట్లో సుస్తీగా వున్నట్లు విన్నాదీఅంటే ఆచట్టి పట్టుకొని తయారవుతుంటుంది. నిమ్మకాయ పత్యానికి చుంచినట్లు, వట్టి బాయలముండ వెట్టిఅభిమానం.

మన వొడియాల పురాణంలో కన్నమ్మకథ చిన్న పుస్తాఖ్యానం. ఇందాకటి ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్తాను వినండి పెద్దమనిషియైన కన్నమ్మ వచ్చింది. తెచ్చిన మినప్పప్పతో కొన్ని వొడియాలూ కొన్ని అప్పడాలూ కూడా పెట్టడానికే

ర్పాటు చేసింది. మా పుభయల్ని సమాధానపరిచింది. చావట్లో చుక్కలోకుస్తూ వెళ్ళిపోయింది. వెళ్లగానే మాయావిడ ఆచుక్కలు పడ్డచోట సీళ్ళుజల్లి శుద్ధిచేసి వెంటనే యప్పడాల వడియూ ప్రయత్నాలు ప్రారంభించింది. అయ్యా! సుఖపడే యోగం తేనివాడికి యెన్నిప్రయత్నాలు చేసినా యేంలాభం చెప్పండి! ఏవంటారా? బూడిదగుమ్మడికాయ తరగడం కోరడం పూర్తయేసరికి నాకు విశాఖవల్లంనుంచి అసినరీసమును! వెళ్ళనా మానూ? వెళ్ళకపోతే జడ్డీ యాభై రూపాయలు జరీమానా వేసేస్తాడే. అరగంటకింద తెలుస్తే కాయ తరగనికపోదును. తుణం మంది కాదు. ఏం తెలుస్తుంది? నేను బెంగపెట్టుకున్నాను. మాయావిడొచ్చింది. వొడియాలన్నీ నేను తినేస్తానేమో అని బెంగెట్టుకున్నారా అంది. మీకు తిరిగి వచ్చేసరికి యెండ బెట్టి సిద్ధంగా వుంచుతాను. వెళ్ళిరండని నవ్వింది. వెట్టి మొహం దానికేవిటి సమాధానం చెప్పడం? ఎండీ యెండని పచ్చి వొడియం వేయించుకొని తిండంలోవున్న మజా తెలిసేవుంటే అలా మాటాడి వుండదు. అలాంటి ఛాచ్చు పోయిందని నామొట్ట. సరేకాని ఆలా యెంతసేపు విచారిస్తాను? «ఆపవలండు ధై....» మను పద్యం జ్ఞాపకం తెచ్చుకున్నాను. మనసు దృఢం చేసుకున్నాను.

“తలపేటికి నాటి కొక్కదైవములేడే”
 యని భగవంతుడిమీద భారంవేశాను.
 యెలాగైతేనేం విశాపట్టంవెళ్ళాను. కోర్టు
 కెటెండయాను. అయ్యా! పెద్దకూసీకేను.
 యాభైమంది సాక్షులట! విన్నారా? ఈ
 కేసు పూర్తికావడం యెప్పుడు? నే నిల్లు
 చేరుకోడం యెప్పుడు? విస్తట్లో వాడి
 యాలు నాకంటపడ్డం యెప్పుడు? చెప్పా
 నుకానండీ విధి-విధి-విధి- దిక్కుమాలిన
 విధి మాచెడ్డది.

శుక్రవారానికి శుక్రవారం యెసిమిది-
 శనివారం తొమ్మిది. అదివారం పది-పద
 కొండోరోజు సాయంకాలం నాలుగు గం
 టల బండిలో యింట చేరుకున్నాను. ఆక
 లేంవిటి? దహించుకుపోతూంది. పెందరా
 శే వంట కాసీమన్నాను వాడియాలు వే
 యించి చారు పెడతే చాలా అని యడి
 గింది. అన్నంవార్చి వాడియాలు వేయిం
 చేసినతరువాత చారు పొయ్యిమీదపెట్టి
 నా కొడ్డించేమన్నాను. మరక్కుండా
 యెలా వడ్డించడంవంటుంది. అదంతా ఫీ
 కెండుకంటాను. చారఖర్చేదా అంటుంది.
 నేను చెప్పినట్లుచేస్తూ అంటాను. ఈప్రశ్న
 లన్నీ అమాయకంగా అడిగిందనుకున్నా
 రేంవిటి? పట్టి వేళాకోళంవని నమ్మండి.
 నేను వాడియాలతో కథ ప్రారంభించా
 నూ అంటే వొకంతకి తెంపల్దన్న భోగ
 ట్లా యెరుగును. మొదటివాయ-రెండో

వాయ. మొత్తం రెండువాయలు నాకు
 మామూలు. మొదటిది ఎలిమెంటరీకోర్స్
 నండి. రెండోది ఎడ్వాన్సుకోర్స్ నండి. డి.డి.టి.టి.
 మనవిచేస్తాను. ఎలిమెంటరీకోర్స్ లో యేము
 క్కకాముకేక్కి విరవడం. అన్నంలో పొద
 పడం. వుండకట్టడం. వుచ్చుకోవడం. ఇదీ
 ధీరీ. ఎడ్వాన్సుకోర్స్ మాత్రం ఇంతకంటె
 కాస్త కాంప్లెక్సుగానే వుంటుంది. ఏంవం
 టారా? యోగం ముదిరినకొద్దీ జీవుడూ
 పరమాత్మా యొక్కంవయిపోయేటట్టు, రు
 చి మరిగినకొద్దీ అన్నం వాడియాలూ అవి
 నాభావం వహించాలి. ఇందులో ముక్క
 కు ముక్కా పిడచకు పిడచా వీల్లేదు.
 వాడియాలన్నీ మొదిట గుండచేసీడం.
 ఆగుండ పిడికిళ్ళతో తీసి రెండోవాయలో
 గుచ్చెత్తడం. నెయ్యివేసి నాలుగుమూల్గా
 బాగా మెదాయించకం. ఇలాంటి చిక్కు
 లుంటాయి. ఈ డెవలప్మెంటు మనవా
 శ్యలో చాలామందికి తెలియదనుకుంటా
 ను. చెప్పొచ్చే మాటేంవిటీయంటే యీ
 రెండువాయలూ నేను పూర్తిచేసేసరికి
 రెండుశేర్ల చారు మరిగించడానికి టైముం
 టుంది.

నేను చికాగ్గా వున్నానని మా ఆవిడ
 అధికప్రసంగం చెయ్యక నవ్వుతూ లోప
 లికి వెళ్ళింది. వంటప్రారంభించింది. అయి
 దోగంట కూడా వేశారు. ఆరూ అయే
 సరికి వంటయిపోవాలని మానాన్ని ద్వారా

అర్ధం కమ్యూనికేటు చేశాను. వంటనగా యేసాటి? ఇస్తోకుపోడి. సావిట్లో నేకొంత నేపీజీచైరులో పనుకున్నాను. కొంతనే పిటూ అటూ పచారుచేశాను. వోసిగ రెట్టు కాలాను. మరికొంచెం నేవుకే ఘుమ్మని వడియాలవాసన కొట్టడం ప్రారంభించింది, ఆవాసనపట్టే యేదో వొక వొడియం మాడిపోయివుండాలని గ్రహించాను. తగలెట్టెస్తున్నానని కేకవేస్తూ గబగబ లేబరేటరీలోకి వరుగెత్తేను. అయితే యీశ్వరానుగ్రహంవల్ల ఆ మాడి పోయిందప్పడంకాని వొడియం కాదు. సీతాంకాలపొద్దా ఇట్టేదీపాలు పెట్టేశారు. వంట నట్టింటిలోపెట్టి మాయూవిడ వడ్డించేసింది. కాళ్ళుకడుకున్నాను. పట్టువంచ కట్టుకొన్నాను. పీటమీద కుర్చున్నాను. పరిపించాను. నెయ్యివెచ్చబెట్టి తెచ్చేలో వుగా వొకవొడియం ఫలహారం చేదామని బుద్ధివుట్టింది. ముక్క. విరవబోయాను. విరిగిందికాదు. గట్టిగా విరవబోయాను. అప్పుడూ విరగలేదు. మరింతగట్టిగా విరవబోయాను. విరగలేదు. మరోపక్క తిప్పేను. విరగలేదు. ఇంకోపక్క తిప్పేను. విరగలేదు. అందుంచీసి మరో వొడియం తీశాను. అదీ అంతేఅయింది. యింకో వొడియం తీశాను. లాభంలేకపోయింది. మరో వొడియం తీశాను. చెయ్యి పీకెట్టింది. ప్రాణంకూడా విసిగింది. వొడియా లేంవిత

గట్టిగా వున్నాయన్నాను. మరి మెత్తగా వుంటాయా అంటూ ముందరన్నంమీద నెయ్యి వేసేసింది. కానీ మాతాం ప్రై-ప్రై-ప్రై యెగ్గెంక అన్నాడని మరో వొడియం తీశాను. వేరేవుంచాను. పిడికిలి గట్టిగా బిగించాను. సత్తువకొద్దీ దానిమీద వొకగుడ్డు గుద్దేను. ఆగుడ్డుతో వొడియం చెక్కుచెదరలేదు సరికదా నాచెయ్యి చీరుకుపోయింది. ప్రాణం జిల్లార్చుకుపోయింది. విస్తల్లోకి రక్తం చిమ్మింది. ఏంవటూ మోటాపని నోటితో కొరుక్కొండని మా ఆవిడ కోంపడ్డది. చెయ్యి స్వాధీనం తప్పింతరువాత యిహా నోరు కాకపోతే మరేంవాయుధంవుందన్నాను. కొంచెం రెస్టుతీసుకొని మళ్ళా మరోవొడియం వండుకున్నాను. సరీగా కిందిదంతాలికి మీదిదంతాలికి మధ్యను పెట్టేను. పిడికిళ్ళు బిగించాను. వూపిరి బిగబట్టేను. సత్తువకొద్దీ నొక్కడానికి ప్రారంభించాను. కళ్ళంటనీళ్ళు కారిపోతున్నాయి. మొహం యెట్టగా అయిపోయింది. కంఠంలోవున్న రక్తనాళాలు పైకబుతున్నాయి. యిదే సర్కస్సయితే యీపాటికోగొలును తెంపేసుండునేమో? వొడియంమాత్రం విరగలేదు. చిన్నగుంటేనా పల్లేదు. పైనలుగా ఒక్కజరక్కీ ద్దాంవనుకొన్నాను. కుడికన్ను మూసేసి గడ్డాంకింద చెయ్యిపెట్టి మా గొప్పప్రోకిచ్చాను దాంతో వొడియం

పక్కకి జారిపోయింది నాలుక్కరుచుకు ఇహ నేమ్మనవి చెయ్యగల్గు? తిండివద్దు
పోయింది. తిప్పలువద్దు. పోయి పరుంటాను. క్షమించండి.
అయ్యో నోరంతా రక్తమండలం! చండి. (నశేషము.)